

Praktikum pozorovania

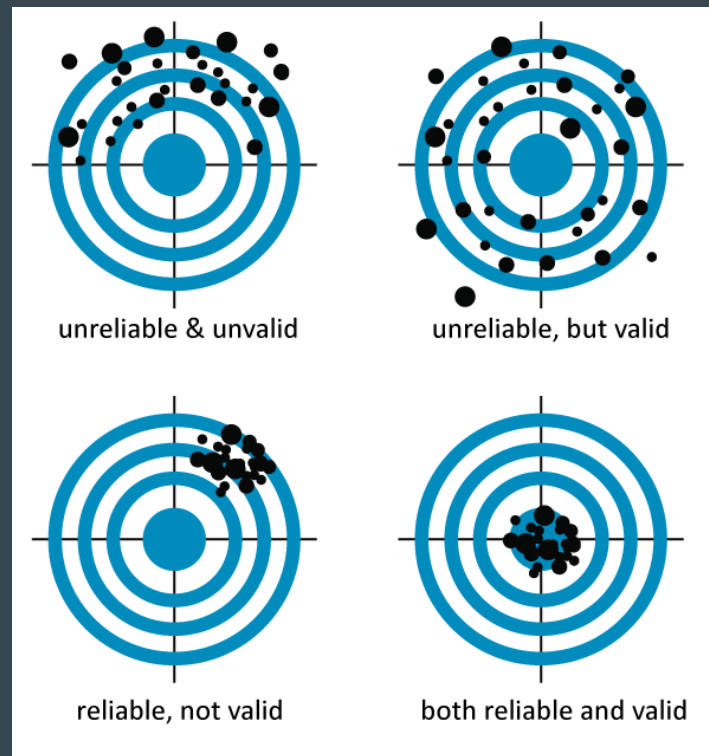

Ako pozorujeme alias metodologický rýchlokurz geniality

Základné pojmy

- objektivita = nezaujatosť
- validita = platnosť
- reliabilita = spoľahlivosť

“Objectivity is a judgement based on observable phenomena and uninfluenced by emotions or personal prejudices.”

Chyby objektivity

- *Chyby na strane pozorovateľa: chyba presnosti, zhovievavosti, prísnosti, chyba centrálnej tendencie, efekt prvého dojmu, logická chyba,....*
- **Metodologické chyby:**
  - chyba triedenia
  - zovšeobecňovanie unikátneho prípadu (zovšeobecňovanie na základe kazuistiky)
  - nereprezentatívnosť pozorovanej vzorky pre zovšeobecňovanie záverov (hlavne pri výskume)
  - **chyby pri zaznamenávaní pozorovania**
  - **zvolený nevhodný typ pozorovania**

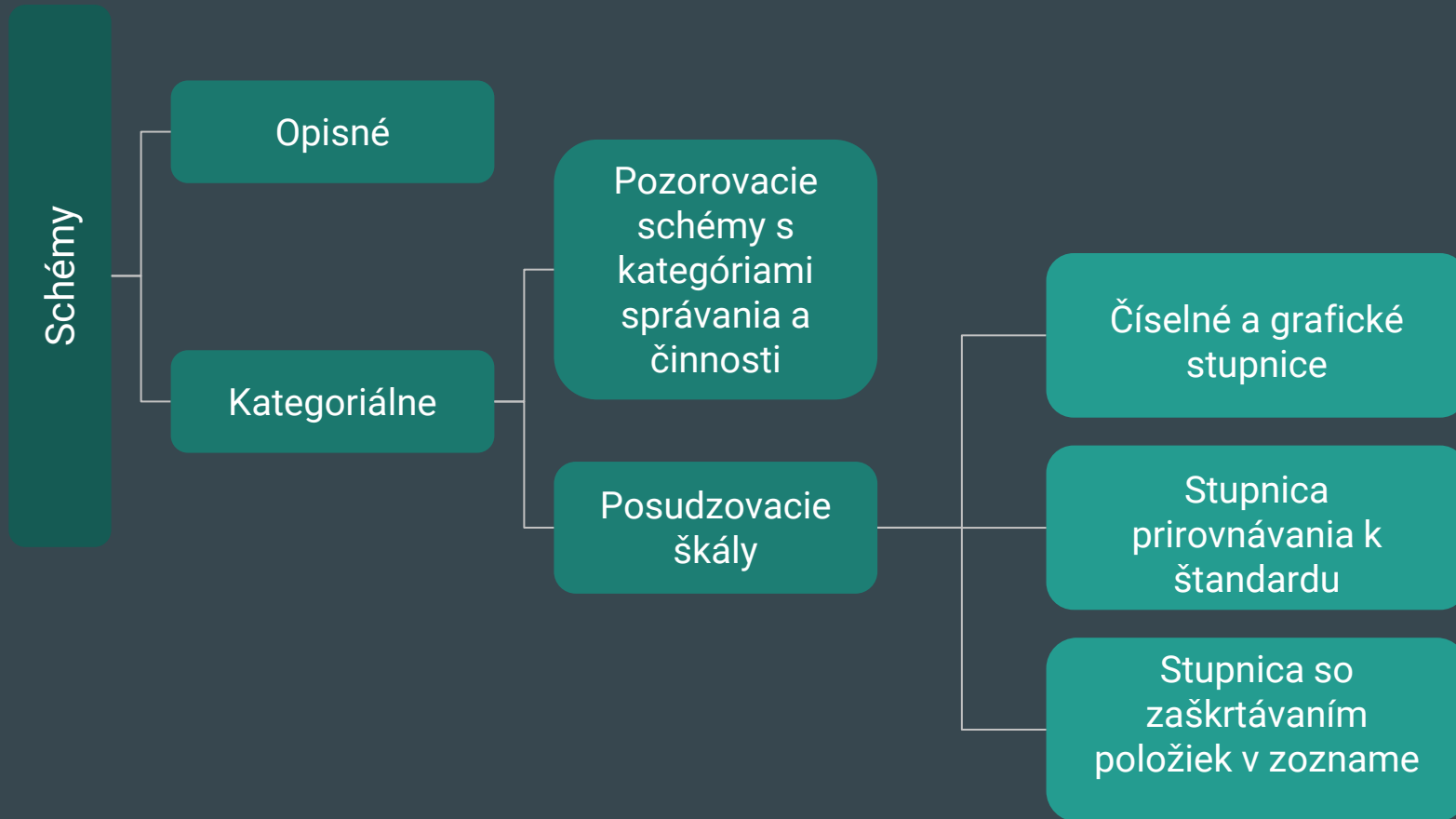
Pre zvýšenie objektivity pozorovania - plán pozorovania

- súpis pravidiel platných pre každého pozorovateľa (ktoré kategórie správania pozorujeme, v akom čase pozorujeme, ako si pozorovanie zaznamenávame)
- prispôsobuje sa zákazke pozorovania
- povaha riešeného problému a druh predpokladanej analýzy určuje úroveň standardizovanosti

Schémy pozorovania = spôsoby zaznamenávania údajov

Opisné

- + súvisle sa pozorujú prebiehajúce deje v stanovenom časovom intervale
- + zachytenie prostredia a situácie
- komplexnosť situácie
- náročnosť na pamäť a pozornosť

Kedy použiť opisné schémy:

1. ohniskom je jedna alebo málo osôb v interakcii so sociálnym prostredím
2. je možnosť osobu alebo osoby pozorovať na viac sedení v rôznych situáciách

Kategoriálne

- + selektívnosť
- + jednoduchšie na pozorovanie
- + časové vzorky

- selektívnosť
- pamätať si modely pozorovaných vlastností
- riziko zlej operacionalizácie modelov

Kategoriálne schémy

```
graph LR; A[Kategoriálne schémy] --- B[Pozorovacie schémy s kategóriami správania a činnosti]; A --- C[Posudzovacie škály]
```

Pozorovacie schémy
s kategóriami
správania a činnosti

Posudzovacie škály

Pozorovacie schémy
s kategóriami
správania a činnosti

- + súlad medzi pozorovateľmi - vysoká spoľahlivosť a objektivita
- + obmedzený subjektívny faktor
- operacionalizácia
- Kompetenčný model
- Záznamový arch

Posudzovacie škály

Strongly Disagree	Disagree	Undecided	Agree	Strongly Agree
1	2	3	4	5

- + štruktúrovanosť
- + overené psychometrické parametre
- vyžadujú väčší stupeň kognitívnej aktivity pozorovateľa
- vyžadujú určenie relatívnej kvantity alebo intenzity pozorovanej vlastnosti
- sú viazané na dlhší čas pozorovania
- predpokladajú náročnejšiu prípravu pozorovateľa

Posudzovacie škály

Číselné a grafické
stupnice

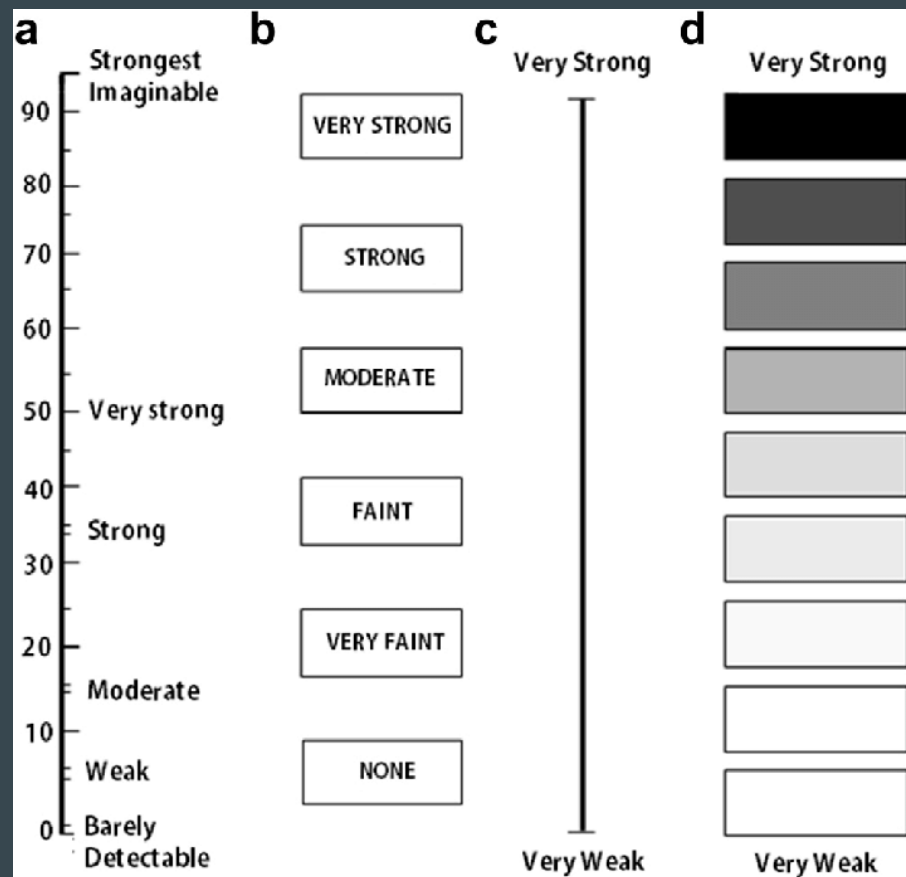
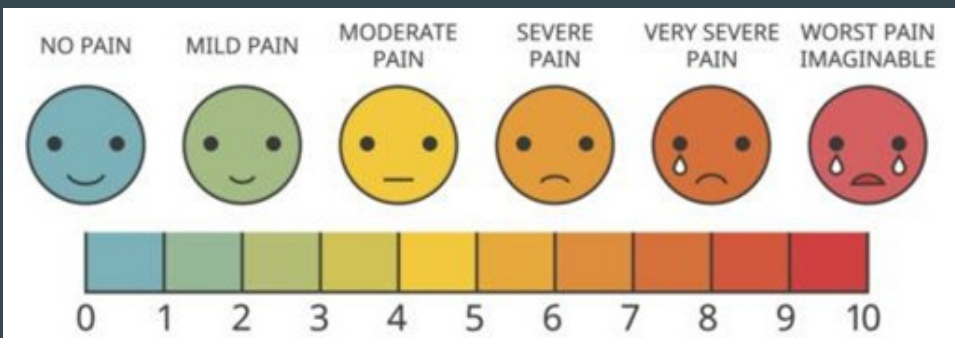
Stupnica
prirovnávania k
štandardu

Stupnica so
zaškrtaváním
položiek v zozname

Číselné a grafické stupnice

- Numerické, Verbálne, Vizuálne
  - vyznačené stupne intenzity
  - bipolárne škály - kontinuita
  - likertova škála
- nulová hodnota
- záporné čísla

Stupnica prirovnávania k štandardu

- + vhodné na hodnotenie skupín a organizácií
- + identický štandard pozorovateľa voči pozorovaným osobám
- náročnejšie na úsudok pozorovateľa
- predvýskum na určenie štandardnej hodnoty
-

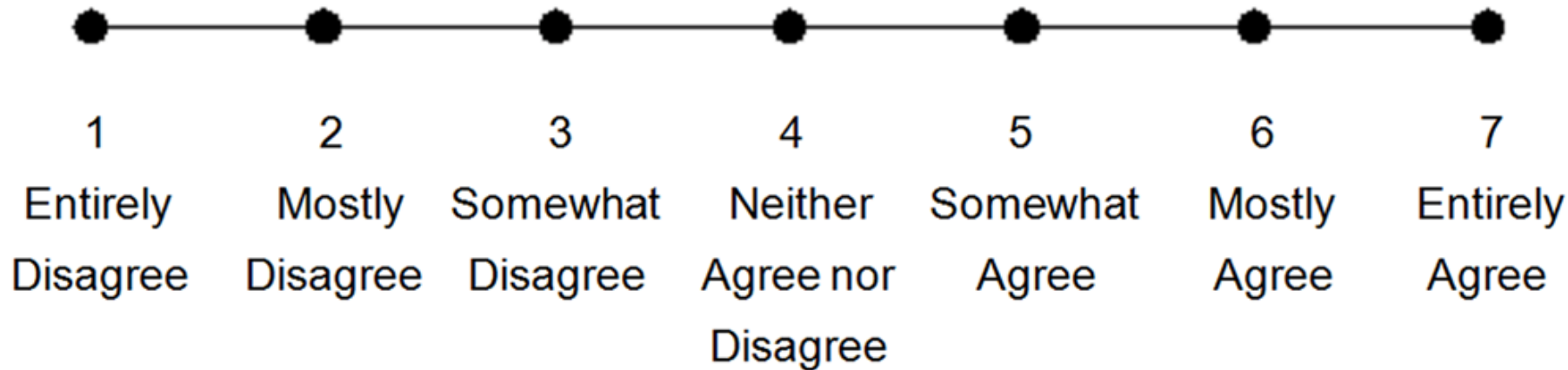

Stupnica so
zaškrtaváním
položiek v zozname

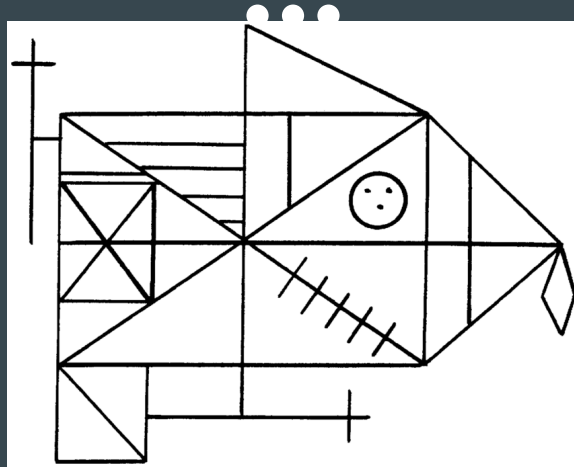
- náročná príprava
- vysoké nároky na pozorovateľa
- subjektivita
- osobnosť
- výber do zamestnania

Courteous	Impolite
Determined	Unsure
Friendly	Unfriendly
Hard-working	Lazy
Humble	Proud
Generous	Selfish
Punctual	Late
Respectful	Rude
Brave	Coward
Loyal	Rebellious
Perseveres	Gives up easily
Considerate	Inconsiderate
Honest	Dishonest
Kind	Mean
Sincere	Insincere

Nechal by som ho aby moju firmu prezentoval a obhajoval.

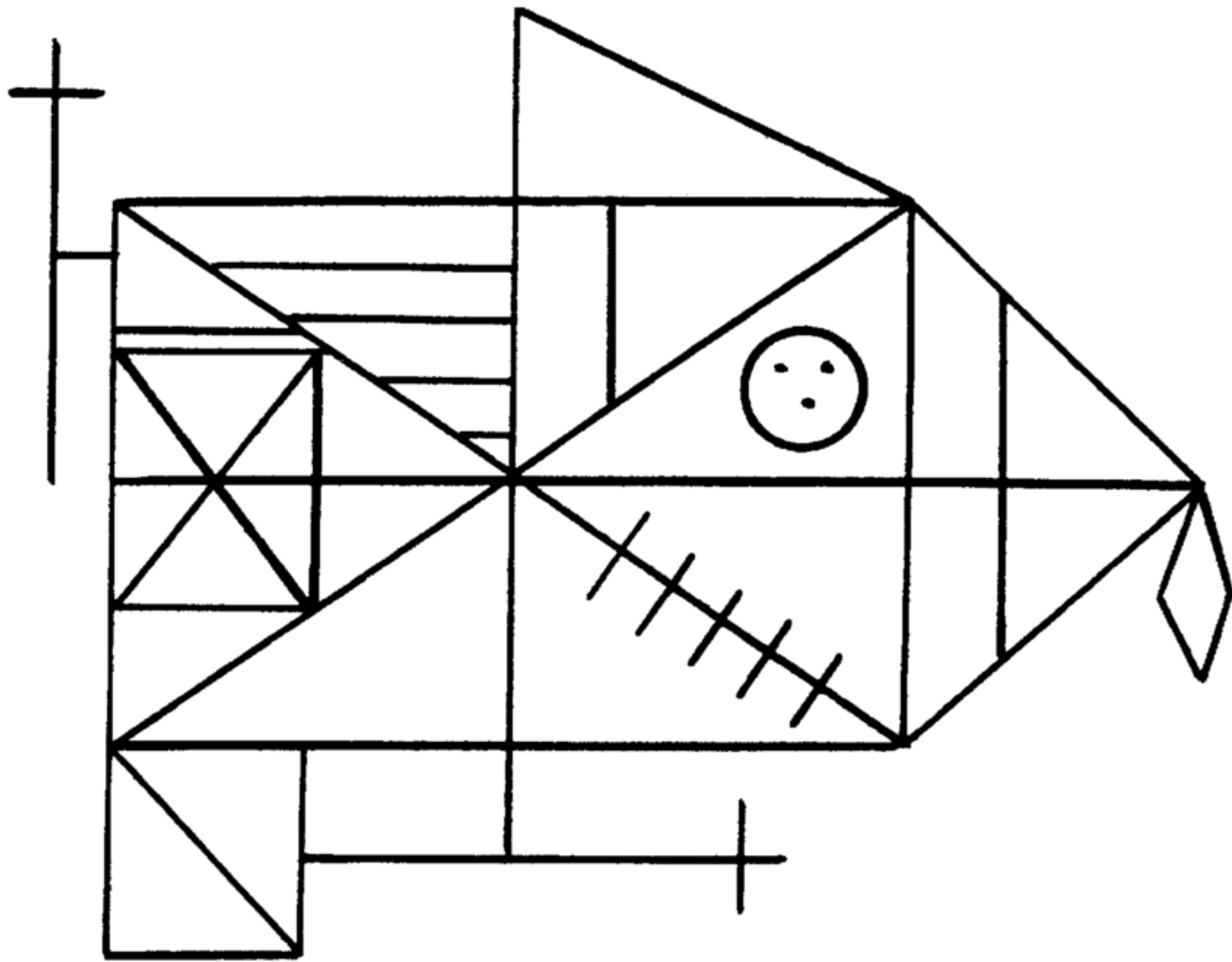
Domáca úloha - Rey-Osterriethova komplexná figúra

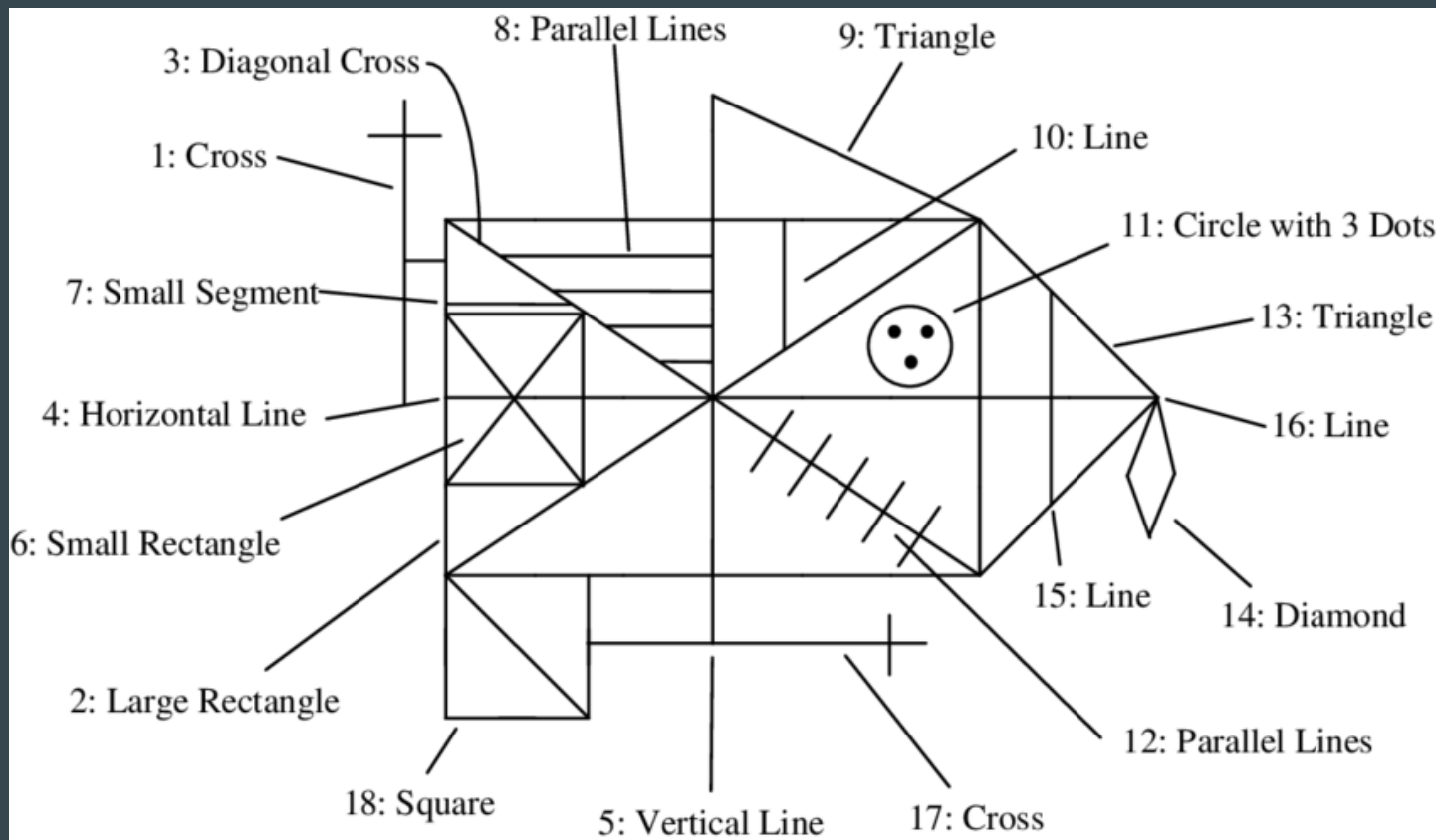
Administrácia

- pred participanta položíme list papiera a ukážeme predlohu
- *“Pred sebou máš kresbu. Dobre si ju prezri a presne podľa predlohy ju nakresli sem na papier.”*
- participant nesmie používať pravítko, gumu ani iné pomôcky
- jeho prekreslená verzia sa označuje ako kópia
- po dokončení mu vezmeme kópiu aj predlohu a rozprávame sa s ním
- participant nevie, že bude kresliť aj reprodukciu spamäti
- po 3 minútach od ukončenia kresby mu predložíme ďalší čistý papier
- *“Teraz nakresli obrázok znovu spamäti. Snaž sa spomenúť si na čo najviac detailov.”*

Skórovanie

Skórovanie

- každý prvok (1-18) sa boduje zvlášť

Dobre nakreslené	Dobre umiestnené	2 body
	Zle umiestnené	1 bod
Rozoznatel'né	Dobre umiestnené	1 bod
	Zle umiestnené	½ boda
Nerozoznatel'né, absencia		0 bodov

Zdroje obrázkov

https://www.researchgate.net/profile/Kristoffer_Barfod/publication/262230849/figure/fig7/AS:392490499756046@1470588435611/Diagram-showing-the-difference-between-validity-and-reliability-modified-from-Nevit.png

<https://gostoree.com/wp-content/uploads/2018/12/1-2.jpg>

https://www.researchgate.net/profile/Adam_Reich/publication/51880290/figure/fig1/AS:312688937848832@1451562260340/Assessment-scales-visual-analogue-scale-VAS-numerical-rating-scale-NRS-and-verbal.png

<https://www.researchgate.net/publication/326036262/figure/fig1/AS:651723299356672@1532394351306/Examples-of-four-types-of-rating-scales-From-left-to-right-a-a-labeled-magnitude.png>

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcR3ZPeC2wSzcp9cf2NbZme6tbFqQgCTBNeVsT1pmlmfnrALwfM>

https://huddle.uwmedicine.org/sites/huddle/files/styles/large/public/article-images/2020-06/800x436_UW%20Stress%20Scale%20V2.jpg?itok=JXCFMd4K

<https://i.pinimg.com/originals/8d/bb/0c/8dbb0c28eb49ab48294dfce089d6435c.jpg>

https://s.yimg.com/ny/api/res/1.2/wB_s840b.lCtKp.Tpdhj_g--

https://media.zenfs.com/en-US/the_mighty_beauty_225/79076a9881b0b8581aca35426874ebc4

<https://cdn2.hubspot.net/hubfs/516278/Performance%20review%20rating%20scale.png?width=600&name=Performance%20review%20rating%20scale.png>

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcTK0fDZD2TOwDcE4ivibNyyQ1cvxYzxagU0Ew&usqp=CAU>

<https://ejop.psychopen.eu/public/journals/1/images/articles/ejop.v9i1.508/ejop.v9i1.508-fa1.png>